

De sociale functie van stadsplein

Als fervent sportliefhebber heb ik het niet zo op de sportjournalistiek. Sport moet je beoefenen. Of, als je dat zelf niet kunt, van dichtbij meemaken. Wat is er mooier dan zelf het beslissende punt scoren, iemand door z'n benen spelen of keihard door het blok van de tegenstander heen slaan? Minstens zo mooi is het om een zwaar getergde wiel-

renner de Alpe d'Huez op te schreeuwen en te constateren dat hij, ondanks de zware, bijna buitenaardse inspanning die hij in de ziedende zomerhitte moet leveren, met een korte blikwisseling laat merken je steun te waarderen.

Toch maak ik graag een uitzondering. In 'De hemel is een basketbalveld' laat sportjournalist Erik Brouwer namelijk zien dat je wel degelijk boeiende verhalen kunt schrijven over sporters, zeker als dat voormalige Amerikaanse profbasketballers zijn, zoals Kareem Abdul Jabbar, Michael Jordan en Wilt Chamberlain. Het boek is echter met name interessant, omdat het ook verhaalt over het leven van de straatbasketballers die nooit hebben kunnen of willen spelen in 's werelds beste basketbalcompetitie, de NBA.

Het boek begint waar de interesse van veel amateur-basketballers ooit begon: de 1992 NBA Finals tussen de Chicago Bulls en de Portland Trail Blazers. Deze legendarische series betekenden de doorbraak van Michael 'Air' Jordan. 'Be like Mike' werd de slogan voor elke jongensdroom waar ook ter wereld. Ook ik raakte destijds razend enthousiast en volg de sport nog steeds met veel belangstelling. Ik luisterde in die jaren onder andere naar de niet al te lange rapper Skee-Lo uit Crenshaw, Los Angeles. Hij gebruikte zijn gebrek aan lengte als inspiratie voor zijn enorme hit 'I Wish' uit 1995: 'I wish I was a little bit taller, I wish I was a baller (...) 'cause when it comes to playing basketball, I'm always last to be picked and in some cases never picked at all'. Net als zoveel hedendaagse hiphop nummers werd ook deze track voorzien van verwijzingen naar de zwarte muziekstromingen: soul, jazz en blues. In dit geval deed hij dit door Bernard Wright's nummer 'Spinnin'' uit 1981 te samplen.

Plaats van handeling is Harlem. New York dus, de stad waarover rapper Talib Kweli zingt 'It's my blood, sweat, tears, years of struggle, love, hate, fear. New York City, you can make it here you can make it anywhere'. Helaas vinden de minder rooskleurige lyrics van de door Brouwer aangehaalde rapper Biggie Smalls veel meer navolging bij de zwarte Amerikaanse jeugd: 'The streets is a short stop. Either you're slinging crack rock or you got a wicked jumpshot'. Hiermee vat het in 1997 vermoorde hiphop icoon het toekomstperspectief van een Afro-American in de housing projects mooi samen: je kunt kiezen voor een carrière als sporter of, als dat niet lukt, een glansrijke carrière als drugsdealer, pooier of ander ghetto-beroep. Sinds enkele jaren biedt de rapmuziek de derde uitweg. Deze drie ogenschijnlijk verschillende werelden zijn in werkelijkheid zeer nauw met elkaar vervlochten. In korte verhalen laat Brouwer zien dat hoop, roem en succes akelig dicht-

bij geweld, drugsverslaving en andere ellende liggen. Het basketbalveldje in het Holcombe Ruckerpark, vernoemd naar de 'Angel of Harlem', op de grens van 8th Avenue en 155th Street, is de stille getuige.

Op dit veldje laten gangsta rappers zoals Jay-Z en Fat Joe, beiden voormalig drugsdealers, hun teams om veel geld tegen elkaar spelen, vaak onder toezicht oog van pimps, pushers en andere bad nigga's. Harlemites van het eerste uur, zoals Ernie Morris waken ervoor dat je jongeren zich niet inlaten met drugs of andere criminele activiteiten, maar het gevaar ligt altijd op de loer: 'als basketballer is je lichaam je gereedschap. Dat mag je nooit vergeten, anders kun je niveau niet vasthouden en voor je het weet ben je alles kwijt: je universiteitbeurs, je status als topspeler en al je toekomstdromen'.

Zo ook in South Central, de meest beruchte wijk van Los Angeles, waar de bendeoorlogen tussen de Bloods en de Crips het dagelijks leven beheersen. Binnen de lijnen zijn de worst enemies dikke vrienden, maar 'als ze na schooltijd terugkeren naar hun eigen buurten beginnen de schietpartijen meestal gewoon weer', aldus basketballegende Willie 'the Wizard' West, die tegenwoordig een sporthal in Crenshaw beheert.

Dankzij uitstekend journalistiek spuurwerk is dit boek niet alleen een verzameling van intrigerende sportverhalen geworden, maar verkondigt de auteur ook een duidelijke boodschap: het Amerikaanse profbasketbal is niets anders dan moderne slavernij. Om zijn bewering kracht bij te zetten verwijst hij regelmatig naar de Black Panthers en andere bewegingen die veel teweeg hebben gebracht in de Amerikaanse samenleving. Met deze gedachte in het achterhoofd worden de ervaringen van sterren als Kobe Bryant en Allen Iverson ineens begrijpelijk. Eén minpuntje: het in mijn ogen sympathieke role model Michael Jordan valt na het lezen van dit boek wel keihard van z'n voetstuk.

Het boek is een absolute aanrader voor iedereen die is geïnteresseerd in basketbal, het leven in de Amerikaanse ghetto's, de rasenkwesties en de hip-hop geschiedenis. Voor onderzoekers naar sociaal-maatschappelijke vraagstukken zou het zelfs verplichte kost moeten zijn, want de sociale functie van pleintjes in de grote stad wordt onbedoeld, doch op een uitstekende manier geëvalueerd en bekritiseerd. Nog mooier is dat het gaat over professionalisering van sociale professionals 'avant la lettre', zoals blijkt uit de volgende uitspraak van oudgediende Joe Smith: Holcombe Rucker was namelijk 'een agent, praatpaal, wijkpsycholoog, studiebegeleider en basketbalcoach ineen'.

Erik Brouwer
De hemel is een basketbalveld
Uitgeverij L.J. Veer
ISBN 978 90 482 0012 2

Erik van Marissing